

پیام به مردم بلوچستان

۵۸/۱/۹

بسمه تعالی

برادران هموطن و همکیش بلوچ

بسیار مایل بودم باتفاق تیمسار دکتر مدنی دوست و همکار عزیزم به بلوچستان و بیدار شما می‌آمدم، گرفتاریهای سنگین دائمی و مخصوصاً تدارکات رفراندوم امکان این سعادت را نداد ناچارم آرزو و انتظار فرصت بهتر را داشته باشم.

همانطوری که برای برادران ترکمن گفته‌ام انقلاب اسلامی ما که با فداکاری و همتی تمام طبقات و طوائف مردم ایران بشکر خدا بعالی‌ترین پیروزی و سرنگون کردن نظام استبدادی رسیده است، بتمام افراد ملت بیک چشم نگاه کرده مسلمانان شیعه و سنی و اقوام مختلف اعم از فارس و ترک و بلوچ و عرب و کرد و غیره همگی محترم و عزیز هستند. در قانون اساسی جمهوری اسلامی که دولت موقت منتخب امام و مورد اعتماد خودتان مشغول تهیه آن برای پیشنهاد بشورای انقلاب و بمجلس موسسان میباشد حقوق حقه کلیه هموطنان همکیش و اقلیت‌های مذهبی موحد محترم و محفوظ خواهد بود.

مصاحبه با مطبوعات داخلی و خارجی

در مورد مسائل جاری مملکت: بودجه، حقوق اقلیتها، نتیجه رفراندوم، همکاری با فلسطین، خودمختاری، نامزدی ریاست جمهوری

(۵۸/۱/۱۵)

س: خبرنگار روزنامه اطلاعات پرسید شورای انقلاب و کمیته‌ها تا چه زمان بکار خود ادامه می‌دهند.

ج: کارشورای انقلاب و دولت موقت قاعدتا و منطقا ماموریتی است که تا زمانی که انتخابات مجلس شورای جمهوری اسلامی بعمل بیاید و دولت قطعی جمهوری اسلامی معین شود ادامه خواهد یافت و آنگاه خودبخود شورای انقلاب و دولت موقت از بین می‌روند و اما در مورد کمیته‌ها که متعدد و متنوع هستند آنها هم قاعدتا موقعی که کارها صورت منطقی پیدا کند و حالت انقلابی از جنبه تخریبی، تعرضی و منفی مبدل به مرحله مثبت و سازندگی شود قاعدتا دیگر وجود نخواهد داشت.

س: آیا خودتان را برای احراز پست ریاست جمهوری کاندید می‌کنید؟

ج: بنظر من وقت پاسخ به این سؤال موقعی است که قانون اساسی معین شود و این قانون بگوید که آیا این جمهوری رئیس جمهور هم می‌خواهد یا خیر. چون ممکن است که رئیس جمهور نداشته باشد. بنابراین کسی نمی‌تواند از حالا چیزی بگوید و چون قانونی تصویب نشده، مجلس موسسان هنوز روی آن صحنه نگذاشته است، از حالا کاندیدا شدن از هول حلیم توی دیگ افتادن است!!

این است که بنده نه خودرا کاندیدا کرده‌ام و نه آن را نفی می‌کنم و بعلاوه خود مردم باید زمینه آن را آماده بکنند.

س: بودجه مملکت تا چه زمان بصورت یک دوازدهم خواهد بود.

ج: بودجه مملکت بصورت یک دوازدهم نیست بلکه بصورت ۳ دوازدهم است، آن هم نه به آن صورت قدیم بلکه طرحی از سوی سازمان برنامه و بودجه به این منظور تهیه شده است. آنها بخاطر اینکه تنظیم بودجه خیلی وقت و فرصت و کار می‌خواهد و در حال حاضر با توجه

باینکه دولت موقت با هزاران هزار مسئله و مشکل مواجه است ضمناً دست اندرکار تغییرات و اصلاحاتی است که بومیله کمیسیون‌هایی در تمام وزارتخانه‌ها دنبال می‌شود و هدف آن تصفیه و بهتر کردن و ساده کردن کار وزارتخانه‌ها و ادارات است لذا نمی‌توانستیم بودجه را تنظیم کنیم، بنابراین بودجه را از حالا نمیشود معین کنیم ولی سازمان برنامه و بودجه امیدوار است که درضمن این سه ماه به این منظور برسد.

س: رادیو صدای آمریکا پرسید در قانون اساسی جمهوری اسلامی چه ترتیباتی برای حفظ گروههای اقلیت داده شده است.

ج: قانون اساسی هنوز قطعی نیست و مورد مطالعه است و بنده از نمایندگان اقلیت‌های مذهبی اهل کتاب که مراجعه کرده‌اند خواهش کرده‌ام آنچه در بهبود حقوقشان به نظرشان میرسد پیشنهاد بدهند که در شورای طرحهای انقلاب مطرح شود، ولی تا بحال چیزی بطور کتبی بدست بنده نداده‌اند، اما امر مسلم این است که قانون اساسی قدیم ما برای اقلیت‌های مذهبی احترام و حق زندگی و حقوقی قائل شده و مسلماً قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز عقب‌گرد نخواهد کرد و حفظ حقوق و مشارکت در امور مملکت مسلماً بهتر از گذشته خواهد بود. آیت‌الله خمینی و دولت نیز مکرر مراتب حمایت و دوستی و علاقمندی به اقلیت‌ها را به آنها اعلام کرده‌اند.

نخست‌وزیر در مورد سؤال دوم صدای آمریکا در زمینه نحوه انتخابات مجلس موسسان که از چه قرار خواهد بود گفت. آئین‌نامه آن هنوز نوشته نشده و من حالا نمی‌توانم جواب بگویم.

س: خبرگزاری آسوشیتدپرس: چرا مدتی است تضيیقاتی برای مطبوعات خارجی فراهم ساخته‌اند و دونفر از خبرنگاران آسوشیتدپرس را در گنبد توقیف نموده‌اند.

ج: در گنبد اوضاع یک مقدار مغشوش بود و تا بحال موفق شده‌ایم آتش‌بس برقرار کنیم و توافقی بشود و ارتش هم بمنظور پشتیبانی و استقرار ژاندارمری و پلیس هم در جهت حمایت از مردم وارد شهر شده‌اند ولی در این زمینه هنوز گزارش داده نشده است و قاعدتاً همان هیاتی که از طرف وزارت کشور رفته‌اند به این مسئله هم رسیدگی خواهند کرد و اگر همکاران شما به آنها شکایت بکنند بهتر خواهد بود.

س: خبرنگار روزنامه اطریشی کوریه پرسید نتیجه رفتارندوم چیست؟

ج: نتیجه آن فوق‌العاده بود و اگر نگویم بی‌نظیر میتوان آن را کم‌نظیر در دنیا دانست ارقام دقیق و صحیح آن را وزارت کشور شاید امروز یا فردا به مطبوعات بدهد.

در پاسخ به سؤال دوم همین خبرنگار که در مورد قانون اساسی پرسیده بود نخست‌وزیر گفت که این قانون هنوز در دست مطالعه است.

س: تا چه موقع دولت جدید بر سر کار خواهد بود.
 ج: بعد از اینکه قانون اساسی تدوین و انتخابات مجلس موسسان انجام شود و بعد طبق آن وکلا معین و دولت قطعی و یا غیرموقت تعیین بشود این دولت بر سر کار خواهد بود. در مورد موقعیت گروههای مخالف و نقش آنها در دولت آینده نخست وزیر اظهارداشت این را از همان دولت آینده باید سؤال کرد.

س: خبرنگار روزنامه بیلد آلمان سؤال کرد که آیا همکاری خود را با سازمان آزادی بخش فلسطین گسترش خواهید داد.

ج: بلی
 بازهمین خبرنگار پرسید که آیا گروه با درماینها هم جزو این گروه‌هایی هستند که با آنها همکاری میکنید.

ج: ما مسلم با گروههای تروریست داخلی و خارجی چه در جهت ما و چه برخلاف ما همکاری نخواهیم داشت.

س: خبرنگار خبرگزاری پارس پرسید: گفته میشود هنوز صدها و بلکه هزاران کارشناسان آمریکائی در ارتش ایران کار میکنند.

ج: هزاران نفر نیست بلکه از صدها هم کمتر است و عده معدودی مانده‌اند. ضمناً ما متأسفانه هنوز فرصت آن را نکرده‌ایم که یکایک طرحها و قراردادهائی را که داریم کاملاً بررسی کرده بگوئیم کدامش بدرد ما میخورد و کدامش بدرد نمیخورد و یا اینکه چند نفر از کارشناسان باید باشند و چه بکنند؟ البته با سفیر آنها بطور کلی و اصولی صحبت شده بود و مسلم است که خیلی از کارها با سیاست جدید و با مصالح مملکت ما تطبیق نمیکند و وزارت دفاع هم در این زمینه مشغول مطالعه میباشد.

س: خبرنگار خبرگزاری تاس پرسید آیا ایران در کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد شرکت میکند و چون این کنفرانس در پایتخت کوبا تشکیل میشود با این کشور روابط رسمی و دیپلماتیک خواهید داشت یا خیر.

ج: این مطلب را هفته قبل با آقای دکتر سنجابی وزیر امور خارجه صحبت کردیم و ظاهراً دولت‌ها، گذشته رسماً در زمینه کشورهای غیرمتعهد تصمیمی بصورت مثبت یا منفی نگرفته‌اند یعنی سیاست خارجی ایران نه مخالف کشورهای غیرمتعهد بوده و نه تعهداتی در قبال آنها داشته و امر مسلم این است که حضرت رئیس جمهوری یوگسلاوی چندی قبل که سفیر آن اینجا بود بطور غیررسمی اظهار تمایل و دعوت کرد. اما مساله هنوز از جمیع جهات برای وزارت امور خارجه و نخست وزیری روشن نیست، این است که ما فعلاً در وضع حاضر ممانعتی با کشورهای غیرمتعهد نداریم و تعهد و موافقتی هم نکرده‌ایم و قرار شده است پس از بررسی کامل از طرف وزارت امور خارجه تصمیم گیری بشود.

س: روزنامه کیهان پرسید چرا دولت رسماً و دقیقاً اعلام نمیکند که نظر شما درباره خودمختاری در ایران چیست.

ج: با ترتیب دیگری ما این کار را کرده‌ایم و به آنها هم گفته‌ایم که خودمختاری اگر بمعنای تجزیه طلبی است و از بین رفتن وحدت و استقلال، به هیچ وجه قابل قبول نیست. اما اگر خودمختاری یعنی اختیارداشتن و مسئول بودن و مدیریت امور محلی را داشتن، حتی بیش از آنچه قانون اساسی قدیم تعیین کرده، این چیزی است که مورد قبول و پذیرش و استقبال است. ثانیاً خودمختاری را به معنایی که بگیریم باید تعمیم بدهیم و انحصار و اختصاص مثلاً به ترکها و یا ایرانیان عرب زبان نخواهد داشت. ضمناً از خواستاران خودمختاری خواسته‌ایم که نظریات خودشان را بدهند. بعضی از آنها داده‌اند و دوروز قبل هم عده‌ایی از کردستان آمده بودند و نظریات خودشان را خدمت امام بردند و یک نسخه از آنرا هم به بنده دادند و من نیز بلافاصله آنرا به شورای عالی طرحهای انقلاب فرستادم. در هر حال ما منتظریم که آنها نظریات و خواسته‌های خودشان را بدهند تا این شورا مطالعه کند و بفرمول واحدی برسد. آن وقت این فرمول و رئوس مطالب دیگر قانون اساسی مسلماً قبل از انتخاب مجلس موسسان به اطلاع عموم خواهد رسید، برای اینکه مردم باز هم فرصت داشته باشند مستقیماً نظر بدهند و یا به کسانی که بعنوان نماینده برای مجلس موسسان تعیین خواهند کرد بگویند.

س: خبرنگار روزنامه کیهان در پرسش دوم خود سؤال کرد: جنابعالی بطور ضمنی بهنگام بیاناتتان در استادیوم ورزشی در مورد عفو عمومی صحبت کردید آیا این مطلب درست است و اگر تائید میفرمائید چه موقع انجام میشود.

ج: صحبتی که من در استادیوم تهران و بعد هم در آذربایجان کردم بیشتر خطاب به خود مردم بود، از مردم خواستم که نسبت به یکدیگر و هموطنان خود محبت و گذشت داشته باشند. من در سخنان خود که با مردم در میان گذاشتم باین نکته تأکید کردم که از خود بنده گرفته تا ادنی‌ترین فرد که مشغول کار است باید ملت نسبت به او نظر لطف و گذشت و مرحمت داشته باشد تا بتواند در کار خود دلگرم باشد و احساس شخصیت و حیثیت و امنیت بکند تا بتواند خدمت بکند ولی این مسئله هم با این امر منافات ندارد که اگر کسانی مرتکب جرم و جنایتی در همان جایی که شاغل هستند شده باشند بخطاهای آنها رسیدگی بشود. ولی مردم باید نظر گذشت داشته باشند تا به کار آن شخص خطا کار رسیدگی بشود و این قضیه باز هم منافات با آن عملی که دادگاه‌های انقلاب میکنند ندارد. اما عفو عمومی مطلبی است که اگر داده بشود یا خواسته بشود یا ابلاغ بشود این در حیطه اختیار و صلاحیت رهبر عالیقدر انقلاب است که شخص آیت‌الله العظمی خمینی است. شخص بنده و یا هیات دولت اعلام چنین چیزی را نکرده‌ایم و همانطور که گفتم تنها ایشان هستند که صلاحیت دارند و البته زمانی هم که چنین اعلامی بکنند اعلام نامحدود و غیرمشرط نخواهد بود. آنچه من تا بحال

گفته‌ام و باز هم خواهم گفت اینست که مردم قبول این مطلب را بکنند که نظر لطف و گذشت به هموطنان خودشان داشته باشند.

س: «رادیوهند» پرسید آیت‌الله خمینی از دولت خواسته‌اند وزارتخانه‌هایی که شکل غربی دارند بازسازی شود و تبدیل به سازمان‌های اسلامی کنند دولت چگونه این کار را انجام خواهد داد.

ج: ایشان یک مطلب کلی در اعلامیه خودشان فرمودند، اما این مطلب هنوز مشخص نیست و ظاهراً بحث‌های گذشته روی این اصل بود که تجمل و حالت فرعونیت نداشته باشیم که این کار را هم ما کرده‌ایم ولی فرمایشات جدید ایشان نه ابلاغ شده و نه بعد از آن فرمایشات ما خدمتشان رسیده‌ایم که ببینیم منظورشان چیست؟ باید دید منظورشان چه بوده و پس از اطلاع روی آن کار کرد. البته در مرحله اول با خود ایشان صحبت خواهم کرد.

خبرنگار «کاپودونیوز» از ژاپن مشی دولت در مورد تاسیسات مشترک پتروشیمی ایران و ژاپن را سؤال کرد.

ج: این مطلبی است که به خود شرکت ملی پتروشیمی ایران مربوط میشود. تا آنجا که من میدانم مشغول صحبت هستند و در هر حال حتماً به نتایج و نظریاتی رسیده‌اند و تا آنجا که جزء اختیارات خودشان است عمل خواهند کرد و آنجائی که مربوط به تصویب هیات وزیران باشد تصمیم گرفته خواهد شد.

س: خبرنگار دیگری پرسید وضع اقتصادی ایران چگونه است و بچه نحو مشکلات را حل خواهید کرد؟

ج: وضع اقتصادی ایران یک حالت لاینحل و گره بسته‌ای ندارد و طبیعی است بعد از هر انقلاب مخصوصاً انقلاب ما که با اعتصابهای سه‌ماهه تقریباً توأم بود و هشتاد درصد فعالیت‌های اقتصادی کشور چه در بخش دولتی و چه در بخشهای خصوصی متوقف شده بود ترمیم آن و بعبارت دیگر دوباره سر جای خود آوردن آن مساله ساده‌ایی نیست بلکه مساله مشکلی است، هم فعالیت زیاد و هم فکر و تدبیر میخواهد و هم قبول محرومیت و مشکلات از ناحیه مردم. در هر سه زمینه جلو رفته‌ایم و من میتوانم اطمینان بدهم که اقتصاد ایران از آن بن‌بستی که در موقع انتقال و یا تغییر رژیم به آن رسیده بود بکلی خارج شده است. بخش خصوصی در شهرها و بازار و خیابانها راه افتاده، صدور نفت که اصل مساله بود شروع شده و بکار افتاده و هیات اعزامی ما در همین هفته از کنفرانسهای ژنو و وین بازگشته‌اند و در آنجا نیز ترتیباتی در اوپک اتخاذ شده و مشتریها هم مراجعه میکنند.

راه آهن ما راه افتاده است، بخش خصوصی البته مشکلات زیادی داشت: کارگران حقوق نگرفته بودند، به آنها کمک شد و مقدار زیادی از دستمزد کارگران چه در کارخانجات

و صنایع و چه در مقاطعه کاریها پرداخت شده است و بعد از عید باز هم اعتباراتی از طرف وزارت راه و وزارت مسکن و ساختمان در اختیار مقاطعه کارانی که از دولت طلب دارند گذاشته میشود که هم دستمزد کارگران پرداخت شود و هم کارها را دوباره راه بیاندازند. یکی دو مورد راه افتاده در مورد بقیه وزیر راه و وزیر مسکن امیدوارند تا آخر فروردین حرکت عمده‌ای صورت بگیرد، از جمله کارهای ساختمانی و راه‌سازی که آن هم بیشتر از دهات و شهرستانها خواهد بود و شاید باین ترتیب اقلاً یک میلیون کارگر چه بطور مستقیم و چه آن دسته از کارگرانی که در صنایع تغذیه کننده کارهای ساختمانی هستند آنها هم بتوانند کار بکنند. کارخانجات هم در زمینه مواد اولیه و نبودن بازار فروش مشکلاتی داشتند زیرا همه جا بسته بود، از طرف دیگر ناگزیر بودند برای ترخیص کالاهای خود از گمرک و همچنین سفارش مواد اولیه پول زیادی یکمترتبه به گمرک و بانکها بدهند در این موارد هم اقداماتی شده است: مثلاً از پرداخت انبارداری در سه ماه اعتصاب و از پرداخت جریمه ترخیص نیز معاف شدند و بعد برای پرداخت گمرک اجازه داده شده است که قسمتی را با تعهد و تضمین به آنها بدهند و همچنین برای افتتاح اعتبار جهت سفارش مواد دیگر هم کمک‌هایی بانک مرکزی به بانکهای خصوصی خواهد کرد که باز هم تسهیلاتی فراهم بشود این است که کارخانجات و صنایع هم تا اندازه‌ای راه افتاده‌اند و آنهایی که کوچک بودند خیلی زودتر راه افتاده‌اند، برای اینکه دستگاه‌های آنها سنگین نبود و برای بزرگترها نیز تسهیلاتی انجام شده است و از طرف اتاق‌های بازرگانی وام‌هایی در اختیار آنها گذاشته شده است.

ولی چندین موسسه خیلی بزرگ هستند که اینها مستقیم و یا غیرمستقیم متعلق به خاندان سلطنتی بودند یا مالکین آنها در خارج از ایران هستند در حالی که تولیدات آنها مربوط به مملکت است و کارگران و کارمندان آنها را هم نمیشود گرمه و بیکار گذاشت. برای آنها هم هیات‌هایی معین شدند که کار آنها را سرسامان بدهند. در هر حال چرخ‌های عظیم اقتصاد و مدیریت مملکت براه افتاده‌اند و مسئله غامض و لاینحل و وخیمی در اقتصاد نداریم و انشاءالله هم موفق میشویم.

س: خبرنگار وال استریت ژورنال پرسید آیا دولت درباره تولید بیشتر نفت تصمیم گرفته است؟

ج: آقایانی که به اوپک رفتند در آنجا مذاکراتی انجام داده‌اند و بطور کلی فرمول اصلی ما این است که تولید را نه به آن سطح از بین برنده ذخائر برسانیم و نه بی جهت آنرا پائین بیاوریم بلکه میخواهیم به آن حدی برسانیم که احتیاجات ما را برآورده بکند و همچنین احتیاجات ممالک صنعتی و پیشرفته و یا ممالک غیرصنعتی را تامین بکنیم. ظاهراً بین سه تا چهار میلیون بشکه در روز خواهد بود که اعضاء اوپک هم با آن موافق بودند، بعضی از آنها هم قبول کرده‌اند فروش خودشان را طوری بکنند که ما این قدر بفروشیم و هم نسبت به این موضوع

حرفی نداشتند.

آقای نخست‌وزیر در زمینه پروژه‌های ممنکتی که مورد سؤال یکی دیگر از خبرنگاران بود گفت: پروژه‌هایی که بمصلحت مملکت ما نبوده و نیست آنها را مخصوصاً اگر به مراحل نهائی نرسیده باشد متوقف خواهیم کرد. اما پروژه‌هایی که برای مملکت لازم است و پروژه‌هایی که بمراحل نهائی نزدیک شده باشند آنها را می‌خواهیم راه بیاندازیم، حالا این پروژه‌ها تا آنجائی که بوسیله کارمندان ایرانی انجام می‌شود چه بهتر و اگر احتیاج به خارجی داشته باشد مخالفت اصولی نداریم و انشالله اگر بیابند از امنیت برخوردار خواهند بود.

س: خبرنگار خبرگزاری یونایتدپرس پرسید دولت موقت تا چه زمان برسر کار خواهد

بود؟

ج: فعلاً برسر کار هست و بعد خدا میداند

مهدی بازرگان در ادامه این گفتگو اظهار داشت ما منکر این نیستیم که باید علاج فوری برای بیکاران پیدا کنیم و برنامه هم داریم و امیدواری ما بیشتر این است که ظرف ۶ ماه چرخ‌های اقتصادی بکار بیافتد که ظاهراً همه آنها راه افتاده‌اند و اگر کارخانه‌ای هم بسته باشد و یا روی آن تابلوی توقف زده باشند، بکار افتد. ولی هنوز تعدادی از کارخانجات به آن بازدهی صحیح نیفتاده‌اند و امیدواریم که بتدریج درست بشود.

توضیح وظائف معاونت نخست وزیر در امور همکاری

(۵۸/۲/۱۴)

پست جدید و وظائف آن اقدام برای یک عمل انقلابی اساسی بمنظور تخریب سنت ۲۵۰۰ ساله استبدادی و اعاده شخصیت و استقلال انسانی و اسلامی به ملت ایران است. لازمه نظام استبدادی، از یکطرف تمرکز امور و منابع و قدرت در دست سلطان و دولت گوش بفرمان بوده است و از طرف دیگر ناتوان و نیازمند شناختن و ساختن مردم، ملتی که بشیوه فوق و با شعار زور و زودخو گرفته باشد دیده و دستش همیشه بسوی پادشاه و دولت میرود و هیچگاه تکیه به نیروهای خدادادی خود و توسل بهمکاری دسته جمعی نمینماید و رشد و رفاه نمی یابد.

در سراسر مملکت یک شخصیت بنام شاه و یک قدرت بنام دولت شناخته میشود، ملت و مردم میباید زیر سایه شاه مزدور و محتاج دولت باشند و عامل کار مستقل و منشاء خیر و اثری بسود خود و دیگران نباشند، باینترتیب سلب شخصیت از نسل و ازدیاد قدرت برای حکومت ادامه و توسعه می یابد.

یکی از برنامه های انقلاب در زمینه انتقال از نظام گذشته به جمهوری اسلامی آینده این است که سعی بشود کارهای مربوط و مخصوص ملت بخود ملت واگذار گردد و بوسیله خود ملت انجام شود، تا با اشتیاق و صلاحیت و بازده بیشتر امور را بعهدہ بگیرند و باردولت نیز سبکتر گردد. دولت نقش ارشاد و راه اندازی و احياناً امدادهای اولیه و ضروری بعدی را خواهد داشت، حتی کارهای خود دولت نیز که جنبه عمومی کشوری و اداره مرکزی دارد بهتر است با اطلاع و علاقه و همکاری مردم صورت گیرد.

در زمینه همکاریهای اجتماعی مردم در امور عمومی البته هسته ها و سوابقی از پیش وجود داشته است و در بیست سال اخیر رشد و رواج نسبتاً خوب یافته است. مؤسسات تربیتی، امدادی، آموزشی، بهداری و صندوقهای قرض الحسنه و غیره بوفور در نقاط مختلف

ایران بوجود آمده رونق و آثار چشمگیر داشته است، شاهد اعلاى این موج احساس اجتماعى مبارزات داوطلبانه و خدمات فداکارانه افراد و گروههای متشکل فراوان دوران انقلاب، قبل از سقوط رژیم و پس از آن، میباشد. همچنین اعلام آمادگی ها و درخواستهای همکاریهای افتخاری که از هرطرف میرسد.

چنین سابقه و سرمایه دولت را موظف و مطمئن به اجرای برنامه های همکاریهای اجتماعى ملی و اسلامى نموده است.

ذیلاً برای روشن شدن موضوع و تقسیم بندى و تفکیک برنامه ها بذكر چند مورد یا مثال میپردازیم:

۱ - از موارد مختلف احراز شخصیت و اجرای مدیریت محلی مهمتر از همه خودکفائی در سطح استانها و توابع است بطوریکه درپاره ای از امور اختصاصی و محلی استقلال نسبی و استغناى از دولت مرکزی داشته باشند، از قبیل مسائل شهرداری و آب و برق، امور انتظامی، آموزش و پرورش تا حدود ابتدائی و متوسطه، عملیات عمرانی و کشاورزی، بهداشتی، روابط صنعتی و تجاری....

دراین موارد راه حل کلاسیک سابقه دار و قابل توسعه و تکمیل انتخاب انجمنهای ایالتی و ولایتی یا شوراهای استان و شهر و روستا از طرف اهالی برای انتخاب حکومتهای محلی یا هیئت های اجرائی است که قانون و کم و کیف آن تحت بررسی شورای عالی طرحهای انقلاب و صاحب نظران میباشد.

این قسمت نظر به اهمیت و وسعتی که دارد و ارتباطی که با وزارت کشور و دولت پیدا میکند خارج از منطقه عمل پست معاونت در امور همکاری خواهد بود ولی این معاونت در آن ذی نظر میباشد.

۲ - مورد دیگر واگذار کردن یک سلسله مؤسسات امدادی، فرهنگی، دینی، ورزشی و تعاونی و غیره است که در نظام گذشته نیز بصورت ظاهر عنوان ملی و آزاد به آنها داده بودند ولی عملاً زیر قیمومیت انحصاری و بهره برداری تبلیغاتی و انتفاعی دولت و دربار قرار داشته و میخواستند از تجمع و تحرک مردم جلوگیری نمایند. مانند شیر و خورشید سرخ، انجمن آثار ملی، حمایت حیوانات، سازمان ملی تربیت بدنی، پیش آهنگی، اتاقهای بازرگانی و صنایع و اصناف، شرکتهای و فروشگاههای تعاونی شهر و روستا، باغهای کودک و پرورشگاهها و کتابخانه ها.

مردم هیچگاه با این مؤسسات نظر بدولتی یا درباری بودن آنها و نفرت و عدم اعتمادی که به گردانندگان داشتند همکاری لازم و موثر نمیکردند. بدیهی است که هر زمان زلزله یا مصیبتی روی میداد مردم از کمک خودداری میکردند یا دولت از قبول هدایا و همکاریهای مردم خودداری و ممانعت داشت.

قهری است که چنین مؤسسات باید تدریجاً و برطبق ضوابط شرعی و دموکراتیک منظم قانونی به ملت و مردم تحویل داده شود تا با انتخابات و ابتکار و فعالیتهای خودشان اداره و تامین مخارج لازمه را بنمایند. دولت مختصر رهبری و نظارتی اعمال نماید و عنداللزوم کمکی برساند یا اجازه عوارض و منابع درآمدی بدهد.

طرح و اجرای این انتقال و تحویل و تحولاتها - البته با همکاری وزارتخانه ها و اداراتی که در حال حاضر سرپرستی آنها را دارند - در ابوابجمعی معاونت نخست وزیری در امور همکاری خواهد بود.

۳ - مورد سوم خدمات عمومی ملی در سطح کشور یا در شهرها و روستاها است که ممکن است اتفاقی یا دائمی باشد. مثلاً ترمیم خسارات دلخراش و خانمان براندازی که در دوران انقلاب و اعتصابها دامنگیر بعضی از هموطنان و ساکنین و کسبه شهرهایی مانند نجف آباد، قزوین، زنجان و غیره گردید.

میزان خسارات در مجموع بقدری بوده است که پرداخت یا جبران آنها تا بحال برای بودجه دولت امکان پذیر نشده و بتعویق افتاده است.

حقاً و انصافاً دلیل ندارد که افراد خاصی بتنهائی جورچنین حملات و صدمات طاقت فرسا را که اصولاً متوجه تمام ملت و انقلاب بوده است کشیده باشند و درچنین فاجعه ملی تمام مردم مخصوصاً آنها که خانه و دکانشان مصون مانده بوده است مشارکت ننمایند، اگر قرار و امکان میبود که دولت پردازد باز از کیسه ملت پرداخت میشد.

برای منظور فوق طرحی در دست تهیه است که هزینه جبران خسارات روی تمام ملت بمیزان ناچیز و قابل تحملی سرشکن شود و خود مردم یعنی شوراها هیئت های داوطلب معتمد و منتخب مردم در هر محل مسئول برآورد و پرداخت خسارات و جمع آوری وجوه لازم بشوند. از همین قبیل است صندوقهای وام بیکاران و صندوقهای قرض الحسنه.

۴ - مورد چهارم همان کمیته های امام و سپاه پاسداران انقلاب و نظایر آنها است که برای پیروزی و سپس نگاهداری انقلاب بوجود آمده اند و باید انضباط و هماهنگی و همکاری لازم داشته باشند.

در آئین نامه کمیته ها و سپاه پاسداران انقلاب پیش بینی شده است که با تقویت و خود کفائی نیروهای انتظامی دولتی متدرجاً در آنها ادغام میشوند.

مورد اخیر در ابوابجمعی معاونت در امور انقلاب قرار دارد ولی کمیته های دیگری که بمنظور تعاون و تربیت و خدمات غیرانتظامی تشکیل گردیده است شناسائی و همکاری با آنها جزو وظائف این قسمت میآید.

۵ - مورد پنجم بسیج نیروهای جوان و خدمتگذاران شهری به محلات توسعه نیافته شهرها و به شهرستانها و روستاها برای انجام برنامه های آموزشی، بهداشتی، اجتماعی و فنی،

عمرانی، تعاونی و غیره و بمنظور اختلاط و اثبات برادری و برابری و تحکیم پیوندهای ملی و اسلامی مابین طبقات و طوایف مختلف کشور میباشد.

۶ - مورد ششم تربیت و تنظیم انجمن‌ها و سندیکاها و شوراهای صنفی در داخل واحدهای تولیدی و تجاری و اداری و حتی نظامی میباشد بطوریکه اجتماعات کارگری یا کارمندی ضمن آنکه پیوستگی و همکاری بیشتر در دفاع از حقوق حقه و تامین رفاه و منافع خود را پیدا مینمایند تبدیل به ارگانهای مشورتی مفید برای مؤسسه مربوطه و تسهیل وظائف مدیریت، با رعایت مسئولیتها و سلسله مراتب لازم بشوند.

بسمه تعالی
متن گزارش دولت موقت به رهبر و شورای انقلاب
(۵۸/۲/۱۵)

حضرت آیه الله العظمی امام روح الله الموسوی الخمینی مدظله العالی
شورای محترم انقلاب اسلامی

در آستانه سومین ماه عمر دولت موقت با توجه بمشکلات روزافزون و حوادث متواتر
مخصوصاً ضربات ترور اخیر و همچنین نارضائیهای عمومی، هیئت دولت جلسه
فوق العاده ای در روز جمعه ۵۸/۲/۱۴ تشکیل داد تا به بررسی مسائل و چاره جوئی خطرات
و ضرورتها پردازند.

قسمتی از موضوعات و نتایج مذاکرات را مربوط به وظائف خود دانست که در باره
هر یک اقدام خواهد شد و قسمتهائی را در ارتباط با مقام رهبری و شورای انقلاب دید
بطوریکه بدون توافق نظر و همراهی آن مقامات عالیقدر خروج از بن بست ها و مخاطرات
موجود میسر نخواهد بود.

تقاضا داریم این نامه را بعنوان یک هشدار و استمداد که از ناحیه دولت مسئول در
جهت ایفای وظائف محوله نوشته شده است تلقی فرمایند و توجه عاجل و کامل به آن مبذول
دارند.

ذیلاً فهرست وار به ارائه موضوعات و تجزیه و تحلیل جریانات پرداخته و در پایان
درخواستها و پیشنهادهائی تقدیم میداریم.

بدیهی است که غرض نه شکایت و انتقاد از شخص و مقامی است و نه میخواهیم
خدمات و فداکاریها و ارزشها را نادیده گرفته و محقر بشماریم. منظور جستجوی
راه حلهای عملی و ضروری برای پیروزی بردشمن غدار و رسیدن هر چه زودتر و راحت تر به
جمهوری اسلامی مطلوب، بحول و قوه الهی و باتوجه به واقعیات و عوامل موثر در کار
میباشد.

الف) مأموریت و برنامه دولت

در ابلاغ اولیه مورخ ۵۸/۱۱/۱۵، مأموریت اصلی و کلی دولت به شرح زیر تعیین شده بود:

- ۱- ترتیب اداره مملکت
  - ۲- انجام رفراندوم
  - ۳- تشکیل مجلس مؤسسان برای تصویب قانون اساسی نظام جدید
  - ۴- انتخاب مجلس نمایندگان برای تعیین دولت قطعی جمهوری اسلامی
- از این چهار فقره ماده ۲ بحمدالله با حداکثر موفقیت و جمعیت در تاریخ ۵۸/۱/۱۰ انجام گردید. نسبت به ماده ۳ شورای طرح های انقلاب قانون تشکیل مجلس مؤسسان را آماده ساخته است و مشغول تنظیم طرح پیشنهادی قانون اساسی جمهوری اسلامی برای تأیید شورای انقلاب و طرح در مجلس مؤسسان که برای تشکیل آن اقدام لازم صورت خواهد گرفت میباشد. ماده ۴ نیز قهراً موکول به اجرای ماده ۳ خواهد بود.
- اما ماده ۱ که خود شامل سه مرحله زیر:
- خلع ید از دولت غاصب و تصرف دولت
براه انداختن دولت و بگردش درآوردن فعالیت های مملکت
اداره دولت و جوابگویی به نیازها و پیش آمدها
- بود مرحله اول آن بخواست خدا آسانتر از آنچه تصور میشد انجام گرفت ولی بصورت دولتی و دستگاهی متلاشی شده.
- مرحله دوم نیز بفضل خدا و دستور امام و حسن اجابت مردم در مدت کوتاهی شروع گردید و بتدریج تعمیم و تحرک پیدا میکند.
- مرحله سوم در عین اینکه دچار توقف و تعطیل نگردیده است در عمل توأم با مسائل و مصائب فراوان میباشد، مسائل و مصائبی که از یک طرف حاصل میراث گذشته است و از طرف دیگر نتیجه مشکلات و توقعات فوق العاده که در بند «ب» به آنها اشاره خواهد شد.

ب- پدیده های اضافی و بعدی

دولت و مملکت بلافاصله پس از شروع کارها مواجه با دو پیش آمد یا پدیده گردیدند که تقریباً غیرمترقبه بوده و با شدت و وسعت برشتاب خود برنامه اولیه دولت و وظیفه مثبت تدارک و سازندگی را تحت الشعاع قرار داده کسریها و مشکلات فراوان بار میآورد.

این دوپیش آمد یا دومانع بزرگ یکی پدیده ضد انقلاب است که از دشمنان شکست خورده داخل و خارج سرچشمه میگیرد و دیگری پدیده ضد دولت است که از خود دولت و از دوستان و ملت ناشی میشود.

۱- پدیده ضد انقلاب

پدیده ضد انقلاب تحریکاتی است که پایه های داخلی آن عمال و ایادی شاه، احزاب و گروه های منحرف یا مأمور هستند و سرنخ های خارجی آن اولاً خود شاه و اطرافیان فراری او را باید بشمار آورد و ثانیاً صهیونیسم و دستگاه های جاسوسی بین المللی ابرقدرتهای شرق و غرب

اولین تظاهر پدیده فوق تبلیغات حساب شده و کارشکنی های گروه های کم جمعیت ولی متحرک و فعال چپ گرا است که در کلیه قیامها و اقدامات حق طلبانه ایران خار راه ملت و خدمتگزاران بوده اند. همچنین برنامه های تصرف اسلحه، انحلال ارتش و نیروهای انتظامی، تحریک دانشجویان و کارگران علیه مدیریت و مسئولیت در مؤسسات مربوطه و بالاخره مقالات و انتقادات مفرضانه در روزنامه های تحت کنترل و بهانه جوئیها و توطئه چینی ها و درگیریهای خونین کردستان و گنبد و نقده توأم با سرازیر شدن سیل اسلحه و خلع سلاح پاسگاهها و تصرف پادگانها که براه افتاد. مزید بر آنها همگی شاهد تجمع و تظاهراتهای دستجات مختلف کارگر و کارمند و محصل و خانم ها و تجاوز به زمین شدیم و متعاقب آنها تهاجم به ادارت و تحصن ها همراه با توقیف و تهدید مدیران صورت میگرفت. ارمغان آخر ترورهای ناجوانمردانه و شایعات تضعیف کننده است که براه افتاده.

۲- پدیده ضد دولت با عوامل تضعیف دولت

علیرغم عقیده و اعتماد و پشتیبانی اکثریت سنگین ملت نسبت به انقلاب اسلامی و رهبری و دولت منتخب یک سلسله علل و عوامل در ظرف سه ماه گذشته بروز کرده است که انقلاب را مواجه با انحراف ها و دولت را برای انجام وظائف واجب و دشوار ناتوان ساخته است.

علل و عوامل مزبور در درجه اول ناشی از سرعت و عظمت انقلاب و از کثرت فوق العاده مسائل و ابتلاها است و در درجه دوم مربوط به نقاط ضعف و اختلافات و اشکالاتی میشود که در روش کار و در سیستم مدیریت و برخورد با ملت، با وجود همه حسن نیت ها و قصد خدمت و فداکاریها عرض اندام مینماید، از قبیل موارد زیر:

- ۱-۲) پاره‌ای نارسائی‌ها و کمی صلاحیت و ظرفیت‌ها در هیئت و دستگاه دولت
 ۲-۲) انتظارات عجولانه و همه‌جانبه مردم و مقامات
 ۲-۳) فشارهای طاقت‌فرسا و خواسته‌های نابجا
 ۲-۴) ضعف تبلیغات
 ۲-۵) حالت انتقام و آثار داد‌گاه‌های انقلاب
 ۲-۶) تعدد مدیریت و تفرقه مسئولیت
 نسبت به شش مورد یا شش عامل فوق ذیلاً مختصر توضیحی داده میشود:

۱-۲) نارسائیا در هیئت دولت

دولت اقرار دارد که به تناسب وسعت و عظمت کار و موقعیت که میبایستی در انتخاب وزراء و متصدیان شرایط ایده‌آلی رعایت گردد نتوانسته‌ایم با وجود حداکثر تلاش و توان عناصر کامل جامع مسلط و جوابگوی خواسته‌ها باشیم. از طرف دیگر دستگاه دولت که وارث دوران طاغوتی با همه سنگینی‌ها و پیچیدگی‌های درونی و تضعیف یافته در اثر چندین ماه اعتصاب و تعطیل کلی شده است قستهای عمده آن یعنی ارتش و نیروهای انتظامی از هم گسیخته و ناتوان شده است ضمن آنکه چاره و وظیفه‌ای جز بکارانداختن و بکار بردن آن با استفاده از همکاری نیروی عظیم مردم باایمان نداریم، این دستگاه متأسفانه نتوانسته و هنوز نمیتواند از عهده آنچه باید برآید.

۲-۲) انتظارات عجولانه و همه‌جانبه مردم و مقامات

این انتظارات بارما فوق‌الطافه‌ای بود که بدوش ما گذارده شد. مردم بهوای آنکه استبداد و استعمار از میان رفته و دولت ملی اسلامی روی کار آمده است اولاً انتظار داشته و دارند که انقلاب قاطع کامل مطلوبشان فوراً تحقق یافته هیچگونه ناعدالتی، ناکفائی، ناداری یا ضعف و عیب و ایراد از هیچ بابت نبینند، تمام تبعیض‌ها، محرومیت‌ها، ستم‌ها و فسادها که هزاران سال در پهنه مملکت و در اعماق ملت و دولت ریشه دوانده است در ظرف چند روز و چند ماه رفع شده باشد. تصور ناپخته دیگر این است که دولت موقت بر سر گنج قارون نشسته، برخوردار از معجزه موسی و نفس عیسی بوده همه کمبودها و دردها را می‌تواند بیک کرشمه دوا کند. کارگران و کارمندان میخواهند نه تنها تمام و کمال دستمزد و پاداشهای گذشته را بگیرند بلکه اضافات ناروا و پرداخت‌های بیجائی را که دولت‌های گذشته بقصد کارشکنی در انقلاب تصویب نموده یا اسراف وار میپرداخته‌اند دریافت دارند.

یک عامل ناراضایتی و ناراحتیها از همین جا سرچشمه میگیرد و متأسفانه در اظهارات و تبلیغات عمومی و برخوردهای با خواص افراد و اجتماعات تکیه به این قسمت نشده مردم را کمتر متوجه ساخته اند که انقلاب بهیچوجه تمام نشده است و مراحل طولانی دشوار در پیش داریم و لازم است مانند دوران اعتصاب تحمل مشکلات و محرومیت ها و حتی شهادت را کرده و مدتها وجود نقص و عیب و بدی را قبول نمائیم.

بالعکس پاره ای وعده ها و تشویق ها و ایرادگیری ها مردم را تشنه تر و حریص تر برای حصول فوری آرزوهایشان میساخته است و میسازد. گروههای ضدانقلاب و انحرافی و افراطی نیز تحریکات و توطئه های خود را روی همین نارضايتها و انتظارات زودرس متمرکز مینمایند.

۲-۳) فشارهای طاقت فرسا و خواسته های نابجا

بدنبال آن تصورات ناپخته و انتظارات عجولانه همراه با بعضی سوءنیت های مفرضانه سیلی از خواسته ها و فشارهایی که برخلاف حق و اصول بوده در هیچ حال و نظام و در هیچ جای دنیا نیز قابل قبول نمیشد به دولت وارد میگردد.

مثلاً کارگرانی که ماهها قبل کارشان در کارگاه های راهسازی یا نصب شبکه و نیروگاه های برق تمام و حسابشان تصفیه شده است هجوم آورده مطالبه دستمزد و پاداش ماه های عدم احتیاج و عدم اشتغال و تعهد تجدید استخدام را مینمایند و مسئولین کارگاه یا اداره را توقیف و تهدید کرده مانع براه افتادن مجدد طرح ها و حل مسئله بیکاری میشوند، دختران فارغ التحصیل دوره کمک مامائی در وزارت بهداری تجمع و تحصن کرده ضمن ایجاد مزاحمت و ممانعت از کار وزیر و کارمندان اصرار به ابطال تعهد خدمت و دریافت اجازه و هزینه تحصیلات بالاتر میورزند، دانشجویان دانشگاه ها میخواهند انتصاب استادان و اداره دانشگاه بحکم شورائی از استادان، کارمندان و دانشجویان باشد که اکثریت آن را دانشجویان تشکیل دهند، دانش آموزان در وزارت آموزش و پرورش جمع شده وزیر را در تنگنا قرار داده لغو کلی امتحانات و قول قبولی مطلق را طلب مینمایند!...

۲-۴) ضعف تبلیغات

پس از شکسته شدن اعتصابات و پدید آمدن آزادی قلم و بیان روزنامه های معتبر و موثر موجود تقریباً بطور در بست در اختیار گروه های چپ یا ساواکی ها و ناراضی ها قرار گرفته پایگاه وسیعی برای تبلیغات مخالف و سمپاشی های ضدانقلاب و دولت تشکیل شده است، در حالی که موافقین روزنامه و نشریه پرتیراژ جالب که روشن کننده افکار و مدافع ما باشد هنوز بوجود نیآورده اند.

هیئت دولت و همکاران نزدیک نیز با قلت نفرات و کمی وقت و تخصص هنوز فرصت برای پرداختن جدی به تبلیغات را پیدا نکرده از این بابت در موضع بسیار ضعیفی قرار داریم، ضمن آن که از دستگاه گسترده و نیرومند رادیو تلویزیون بهره‌برداری شایسته متناسب بعمل نیامده و مدیریت آن خود را مستقل و غیرمسئول در برابر رئیس دولت و فارغ از اجرای سیاست و برنامه‌های تبلیغاتی دولت میداند.

۵-۲) حالت انتقام و آثار دادگاه‌های انقلاب

روحیه انتقامجویی از جنایتکاران و خطا کاران گذشته و احساس وظیفه شرعی و وجدانی در تنبیه و تصفیه‌های دامنه‌دار بلافاصله بعد از پیروزی اولیه انقلاب، حالتی و شرایطی را در محیط حاضر بوجود آورده است که صرف نظر از اسلامی و انقلابی صحیح بودن و نبودن آن و بموقع و بجا بودن یا چنین شدت و وسعت، تأثیر بسیار نامساعدی برای پیروزی بعدی انقلاب هم بلحاظ آرامش و امنیت و رضایت عمومی بوجود آورده است و هم سبب تنزل فوق‌العاده در روحیه کارمندان دولت و مخصوصاً ارتشیان و نظامیان شده است که در شرایط حاضر نهایت احتیاج را به خدمتگزاری و دلگرمی و جانفشانی آنها داریم.

بازداشت‌ها، سختگیری‌ها و احیاناً اهانت‌ها و بیرحمی‌ها که بدستور یا بنام دادگاه‌های انقلاب صورت میگیرد علاوه بر گسترش محیط وحشت و ناامنی و نارضایتی در طبقاتی از مردم برنامه انقلاب و دولت را از مجرای ضروری و فوتی آن خارج ساخته و تعارض و تضعیف‌های فراوان در دستگاه دولت بوجود آورده و می‌آورد.

از جهات و ملاحظات عدیده‌ای بنظر می‌آید ارجح آن باشد که رهبری عالیقدر انقلاب تسکین و تخفیفی در محاکمات حاضر و تبعات آن قائل شده باستثنای جرم‌ها و موارد حساس خاصی که کماکان مشمول بازداشت و تعقیب و محاکمه در دادگاه انقلاب خواهد بود اعلام عفو عمومی بفرمایند.

۶-۲) تعدد مدیریت و تفرقه مسئولیت

در جریان بعد از پیروزی مرحله اول، اداره انقلاب و حکومت در دست سه مقام رسمی مشخص و چند مقام غیررسمی قرار گرفت. سه مقام رسمی: اول رهبری انقلاب که چه در گذشته و چه در حال الهام دهنده و تصمیم گیرنده و پرسش کننده هستند و طرف مراجعه افراد و قشرهای گوناگون میباشند. دوم شورای انقلاب که جانشین مجلس شوری و ناظر بر دولت میباشد و بالاخره خود دولت که به عنوان مجری تصمیمات و برنامه و مسئول کلی جریان‌ها و حوادث و جواب دهنده مسائل شناخته شده است.

مقامات غیررسمی ولی حاضر و عامل، کمیته‌ها و پاسداران و گروه‌ها و افراد داوطلب و همچنین مقدار زیادی از رهبران روحانی میباشند. وجود افراد و مقامات مؤمن علاقمند فداکار انقلاب اگر از جهتی سرمایه و افتخار و امتنان محسوب میشود ولی تعدد و کثرت قطب‌های ذی‌نظر و ذی‌اثر عامل تشتت و کندی کار و مانع مدیریت و مسئولیت و احیاناً غیرقابل تحمل میباشد.

ج) تقاضا یا پیشنهادها

دولت موقت جمهوری اسلامی بمنظور برطرف ساختن یا لااقل تقلیل موانع و مشکلاتی که بر سر راه تفوق بر خطرات و تهدیدها و توفیق در وظائف و اهداف وجود دارد لازم دانست تقاضاها و پیشنهادهای ذیل را با قید فوریت و ضرورت از محضر رهبر عالیقدر و شورای محترم انقلاب اسلامی بنماید:

۱- برای برطرف کردن یا لااقل سبک کردن موانع و محظورات عمده

- ۱-۱) محدود کردن وظائف و دامنه عمل دادگاه انقلاب
- ۱-۲) اعلام عفو عمومی نسبت به کسانی که مرتکب جرم کبیره نشده‌اند و تعریف و تحدید جرم کبیره
- ۱-۳) دادگاه انقلاب به اتهام عناصر ضدانقلاب که حالت داشته و سرنوشت انقلاب و جمهوری اسلامی را تهدید میکنند با تقاضای دولت جداً رسیدگی نماید و قاطعیت ابراز دارد.
- ۱-۴) رعایت استقلال قضائی دادگاه انقلاب مانع حاکمیت و مسئولیت دولت نشود.
- ۱-۵) برحذر داشتن مقامات غیررسمی و غیرمسئول از هرگونه مزاحمت و دخالت در کار دولت و وادار ساختن آنها به همکاری و تقویت و تبعیت از دولت
- ۱۶) تمرکز مسئولیت و مدیریت در دست مقامات سه گانه رسمی.

۲- تقویت و تحرک بیشتر شورای انقلاب

شورای انقلاب هفته‌ای یک جلسه به لوایح پیشنهادی و به موضوعات طرح شده و مسائل هیئت دولت اختصاص میدهند. نظر باینکه این مدت غیرکافی میباشد تقاضا میشود هفته‌ای دو جلسه کامل یا بیشتر به مراجعات و مسائل دولت پردازند یا اختیارات کافی به کمیسیون‌های منتخب یا به خود دولت بدهند.

۳- تجمع، وحدت و سرعت در تصمیم گیری های مقامات مسئول

نظر باینکه لامحاله بسیاری از مسائل، مورد نظر هر سه مقام فوق الذکر میباشد مصلحت موقعیت ایجاب مینماید که تصمیم ها و راه حل ها مشترکاً بررسی و اتخاذ شود و دستورهائی که احیاناً از ناحیه رهبری عالیقدر انقلاب بدون اطلاع دولت یا شوروی اعلام میشود و مأموریت هائی که رأساً صادر میفرمایند از قدرت عمل دولت نکاهد و مسئولیت ها را لوٹ ننماید. تقاضا میشود:

اولاً آیت الله العظمی از قم به تهران مراجعت فرمایند تا ارتباط و تماس مابین سه مقام فوق الذکر بیشتر و سهلتر صورت گیرد و از دخالت ها و وساطت های مقامات غیرمسئول جلوگیری شود.

ثانیاً هفته ای یک بار جلسه مشترک چند ساعته از شورای انقلاب با مشارکت نخست وزیر و چند نفر از وزرا در محضر امام تشکیل گردد، پیشنهادها و مصوبات به استحضار و تأیید معظم له برسد و مشکلات در آنجا مطرح شود و تصمیمات و انتصابات که شورای انقلاب و امام نظر خاص نسبت به آنها داشته باشند در همان جا — و صرفاً در همان جا — اتخاذ و اعلام گردد.

نخست وزیر

مهدی بازرگان

بمناسبت هفتمین روز شهادت استاد مطهری

(۵۸/۲/۱۶)

انا لله وانا اليه راجعون

شش روز است که از جنایت عظیم و شهادت جانگداز آیت الله مطهری میگذرد. برای او از پروردگار سبحان رحمت میطلبیم و برای کسانی که ملتی را عزادار و انقلابی را لکه دار کردند لعنت و نفرت میفرستم و مجدداً به بازماندگان آن مرحوم و به رهبری انقلاب و به ملت ایران تسلیت عرض مینمایم.

آشنائی و همکاری بنده با آن مرحوم در سال بعد از کودتای ۲۸ مرداد و ابتدای مبارزات نهضت مقاومت ملی در زمینه انجمن های اسلامی ایران شروع گردید و سال بسال توسعه یافت.

مطهری خود را در خدمت ایدئولوژی اصیل اسلامی روشنفکرانه ضد مادپرستی و در رابطه با طبقات درس خوانده قرار داد.

روحانیت ایران که در انقلاب مشروطیت تجدید پیوندی با آزادیخواهی و با سیاست و ملت برقرار ساخته بود یک حالت بی اعتنائی و تا حدودی مخالفت با تمدن و با افکار و علوم که از مغرب زمین سرازیر شده بود اتخاذ نمود. یک حالت جدائی و بیگانگی و احیاناً معارضه مابین روشنفکران و درس خوانده ها با روحانیت پدیدار گشت و در روابط تمدن و دین انعکاس یافت.

حکومت پهلوی این جدائی را عمیق تر ساخت، عکس العمل حکومت پهلوی و رواج ظلم و بی دینی این شد که روشنفکران متوجه بدیانت شدند و روحانیت متوجه به تحصیل کردگان. یکی از پیشگامان بنام این کار آقای طالقانی بود و پس از ایشان تا آنجا که بنده شناختم آقای مطهری، کما آنکه در مشهد استاد شریعتی همین طریقت را می پیمود.

این بزرگواران خود را وقف طبقات درس خوانده و اداری و دانشگاهی کرده در هم صحبتی و همکاری و هدایت آنها خود را نیز واردتر و داناتر و والاتر میساختند. با جوانان مسلمان روشنفکر همگام در مبارزات ضد جهل و ظلم و فساد شدند. البته هر کدام به شیوه و سبک خاص خود سعی داشتند جوابگوی مسائل فکری اجتماعی از دریچه اسلام گردند.

آیت الله مطهری با اعتماد و آشنائی که آیت الله العظمی امام خمینی به ایشان داشتند، از ابتدای تاسیس شورای انقلاب عضو رسمی شد و پیش از آنکه آخرین خدمات خود را انجام دهد بتلافی مبارزات صادقانه چندین ساله اش علیه مارکسیسم با گلوله ضد اسلام و ضد انقلاب شهید شد.

بخشنامه درباره تحریکات در کارگاهها و کارخانجات

در تاریخ ۵۸/۲/۳۱

بسمه تعالی

کارگران عزیز کارگاهها و کارخانجات، در پی بازدیدهای روحانیون مبارز و نمایندگان اعزامی وزارت کار و ادارات مسئول و همچنین صحبت‌های اینجانب از صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران لازم است چند نکته را خاطر نشان سازم: بنا به گزارشهایی که میرسد متأسفانه بعضی از کارهای ساختمانی و راهسازی و کارخانه‌های تولیدی در اثر تحریکات پاره‌ای عناصر ضدانقلاب و یا در اثر توقعات نامعقول گروه‌هایی از کارگران هنوز حالت فعال مطلوب را پیدا نکرده است یا دچار کم‌کاری می‌باشد. این تحریکات و توقعات سبب شده است برنامه‌های عمرانی دولت و چرخهای اقتصادی کشور آنطور که انتظار و احتیاج است بگردش درنیاید و بنابراین زندگی مردم و ضروریات مملکت بجریان نیفتاده و پرداخت دستمزدها و سفارش‌ها مواجه با مشکلات گردد.

بدیهی است که راه‌اندازی کارگاهها و کارخانجات بخاطر سودرسانی به کارفرمایان نبوده منظور اصلی رفع بیکاری است که از مهمترین مسائل دولت موقت انقلاب و از خواسته‌های خود شما است.

در این بخشنامه آمده است که کارگران محترم توجه دارند که نه کارفرماها و نه دولت روی گنج‌قارون نخوابیده‌اند و تا کارهای عمرانی و تولیدات صنعتی و فعالیت‌های تجاری که منابع مالی بخش خصوصی و بخش دولتی هستند بوضع صحیحی برنگردند محلی برای پرداخت هزینه‌ها و دستمزدها و حقوقها وجود نخواهد داشت.

اعتصابها و فشارهایی که برای مطالبات خلاف قانون کار صورت می‌گیرد و یا دخالت‌هایی که از طرف کمیته‌های اعتصاب یا شوراهای کارکنان و نظایر آن در مدیریت موسسات و انتصابات بعمل می‌آید و بی‌نظمی یا تعطیل در کارگاهها و کارخانجات بوجود

می آورد اعمال ضدانقلاب محسوب میشود و اختلال در کار مملکت و دشمنی با ملت است. تکرار چنین تحریکات و عملیات غیرقابل تحمل بوده و دستور داده شده است که در کارگاه ها و کارخانجاتی که دچار توقف و تعطیل میشوند پرداخت دستمزدها و دعاوی نیز متوقف گردد و کسانی که عامل دخالت های ناروا و توطئه و تحریک های ضدانقلاب شناخته شوند یا شکایتی از آنها برسد تحت تعقیب قانونی شدید قرار گیرند.

دولت موقت جمهوری اسلامی از کارگران عزیز و همکاران شریفی که دوشادوش سایر طبقات و محرومین ایران برای نجات خود و آزادی و استقلال و اسلام پیا خاسته در راه خدا و خلق قبول سختی ها و فداکاریها کرده گام اول انقلاب را به پیروزی رسانیده اند انتظار دارد همبستگی خود با ملت و همکاری با دولت را در دفاع از انقلاب و سعادت مملکت با ایمان و توان تمام به آخر برسانند و اجازه ندهند دشمنان داخلی و خارجی لطمه به پیکر اقتصاد ما و انقلاب اسلامی ایران بزنند.

پیام امام خمینی به مهندس بازرگان در مورد تصویب قانون اساسی جدید

(۵۸/۳/۵)

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای مهندس مهدی بازرگان نخست وزیر دولت موقت جمهوری اسلامی، لازم است ملت مبارز ایران هرچه زودتر سرنوشت آینده مملکت خویش را بدست گیرد و ثمره انقلاب عظیم اسلامی خود را در همه روابط و نظامات اجتماعی بدست آورد و حقوق از دست رفته خود را بازیابد و عدالت اسلامی را در همه شئون جامعه پیاده کند. از اینرو طرح قانون اساسی را که شورای طرحهای انقلاب مشغول تدوین و تکمیل آن هستند با سرعت تکمیل و به تصویب شورای انقلاب رسانده و هرچه زودتر در اختیار افکار عمومی بگذارید تا همه صاحب نظران و تمامی اقشار ملت در مدت محدودی که تعیین مینمائید پیشنهادها و نظرات خود را درباره آن ابراز نمایند و بنابر تصمیمی که با تبادل نظر با شورای انقلاب و دولت گرفته شد ترتیبی دهند تا مردم هراستان و هر یک از اقلیت های مذهبی نمایندگان صاحب نظر خود را بتعدادی که شورای انقلاب اسلامی و دولت تعیین می کنند انتخاب کنند و مجلس متشکل از نمایندگان مردم با توجه به همه پیشنهاد های مفیدی که رسیده است مواد قانون اساسی را به صورت نهائی بررسی و تنظیم نمایند و سعی شود که در آن کلیه حقوق و آزادیها و فرصت های رشد و تعالی و استقلال این ملت بر مبنای موازین اسلامی که ضامن حقوق حقه همه افراد است و اکثریت قریب به اتفاق مردم ایران بدان رای مثبت داده است پیش بینی گردد. پس از آنکه این قانون اساسی در جمع نمایندگان صاحب نظر مردم مورد بررسی نهائی قرار گرفت به رای گذارده شود و طی یک همه پرسی نهائی همه آحاد ملت قبول و یا رد خود را مستقیم درباره آن ابراز نمایند و سعی شود که تمام این مراحل در اسرع وقت انجام گیرد تا با انتخاب رئیس جمهور و نمایندگان مجلس ارکان حکومت جمهوری اسلامی استقرار یابد.

بمناسبت چهلمین روز شهادت استاد مطهری

(۵۸/۳/۱۹)

ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم یرزقون
چهل روز از قتل ناجوانمردانه استاد مرتضی مطهری و شهادت او در راه خدا میگذرد.
خوشا بسعادتش که اگر جنایتکار ناپاک فرصت میداد شاید فریاد علی را برمی آورد و «فزت و
رب الکعبه» میگفت.

اگر مطهری از میان ما رفته است و ما محروم از فیض وجودش شده ایم ولی او در نزد
خدا زنده و کامروا است.

انقلاب عظیمی که ملت در تاریخ ۲۵۰۰ ساله خود انجام داده است قهراً نمیتوانست
و نمی تواند از حکم ازلی «لن تنالوا البرحتى تنفقوا مما تحبون» تبعیت ننماید. مطهری یکی
دیگر از عزیزانی بود که ملت برای نیل به پیروزی نهائی انفاق داد و از فقدانش بسیار غمگین
است.

مطهری انقلابی سریع و سطحی نبود. مبارز متفکر عمیقی بود که از ۲۳ سال پیش
که شرکت انتشار تاسیس میشد پیوسته قلم و قدم در راه انقلاب افکار و همکار یهای اجتماعی
برمیداشت. نه روحانی سنت زده ضد تفکر و تحقیق بشیوه غربی بود و نه روشنفکر خودباخته
مارکسیسم. استقلال رای و شهامت داشت بدون آنکه متکبر و متعصب باشد.

تا آنجا که در جریان بوم این محرم محبوب رهبر انقلاب را، هم پیشنهاد دهنده
هیئت اعزامی برای براه اندازی نفت مصرف داخلی دیدم و هم مامور دعوت اعضای اولین
شورای انقلاب قبل از انتصاب دولت موقت.

اگر چه فقدانش خسارت سنگینی برای ما و انقلاب اسلامی ایران میباشد ولی خصم
توطئه گر نیز طرفی نبست و نخواهد بست زیرا که رشد ملت بحدی رسیده است که دیگر
پرستنده و وابسته به فرد نیست و با پیشرفتی که در همکاری اجتماعی و همبستگیها حاصل
شده است حفره ها پرتو و پیوندها محکمتر میگردد.

از تعلیمات و آثارش چنان دل دشمنان بدر آمده است که شاید تصادف نبود که
هدفگیری به قلب او نشد و بمغزش شد.

از خدای توانای دانا نابودی دشمنان اسلام و ایران و اعتلای خدمات و مقامات مرحوم
استاد مرتضی مطهری را درخواست مینمایم.

پیام درباره ملی شدن بانکها

۵۸/۳/۱۹

بسم الله الرحمن الرحيم

هموطنان عزیز از آنجائی که بانکهای خصوصی وضع نامساعد زیانباری پیدا کرده بودند، دولت لازم دانست برای حفظ حقوق و سرمایه های ملی و بمنظور تضمین پس اندازهای مردم و جلوگیری از اتلاف سپرده ها، مدیریت کلیه بانکهای خصوصی را بعهده بگیرد. بدینوسیله بااطلاع عموم میرسانم که با تصویب شورای انقلاب اسلامی کلیه بانکهای کشور از تاریخ ۱۷ خرداد ماه ۱۳۵۸ ملی اعلام گردید.

باین ترتیب کلیه بانکها در اختیار دولت و متعلق بملت بوده، سپرده ها و پس اندازها تضمین میشود.

دولت موقت جمهوری اسلامی انتظار دارد بدهکاران بانکها در ایفای تعهدات خود تسریع کنند و کارکنان بانکها در حکم اجرای قانون همکاری لازم را بنمایند.

نظر به اینکه برطبق ماده ۲ قانون ملی شدن بانکها تنها امضاء مدیرانی که از طرف دولت معین میگرددند دارای اعتبار قانونی خواهد بود روزهای شنبه ۱۹ و یکشنبه ۲۰ خردادماه جاری کلیه بانکها تعطیل میشوند و از روز دوشنبه ۲۱ خرداد فعالیت عادی خود را انشاءاله بعون اله تعالی و بهمت و همکاری مردم از سر می گیرند.

امیدوارم به یمن روز باسعادت میلاد مظهر عدل و رحمت علی علیه السلام این عمل دولت موقت موجب بسط عدالت و برکت بشود.

بسمه تعالی

پیام برای جشن خلع‌ید در خوزستان

(۵۸/۳/۲۹)

سلام گرم من بکارکنان عزیز شرکت ملی نفت ایران و بهمه کارگران و کارمندان و بمردم خوزستان. و تبریک همکارانه ام بمناسبت روز فرخنده خلع‌ید. مخصوصاً بآن عده از باقیماندگان و بازنشستگانی که در ۲۹ خرداد ۱۳۳۰ شاهد و شادمان از جریانهای هیجان انگیز و باورنکردنی آن روزگار بودند، کف میزدند یا اشک میریختند.

صد شکر خدای بزرگ را که بارهبری خردمندانه مصدق در آن روز توفیق یافتیم و تقریباً براحتی و سلامتی دست شرکت غاصب ولی قانون شناسی را بعد از ۴۰ سال تصرفات مالکانه در ارثیه خدادادی خودمان کوتاه کردیم و هزار شکر که امروز بیاد «الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی» بعد از کوبیدن استبداد خلع‌ید کاملتر، هم از استیلای خارجی تازه کار و هم از استبداد داخلی کهنه کار بارهبری سرسختانه امام خمینی بزرگ بعمل آمده است. امیدوارم به یمن «ورضیت لکم الاسلام دینا» شایستگی پذیرش و اجراء و بهره برداری از جمهوریت اسلامی واقعی را که خدا از ابتدای خلقت برای بشریت خواسته است و ۹۹٪ از ملت ایران در رفراندوم فروردینماه رای بآن داده اند جامه عمل بپوشانیم و برخوردار از آزادی و امنیت و نعمت‌های آن بشویم.

آرزو داشتم در چنین روز در میان شما میبودم که دفتر خاطرات تلخ و شیرین گذشته را ورق میزدیم و هم نتایج زحمات و انضباط و خدماتتان را که بعد از دوران اعتصابات در همکاری با مدیریت جدید ابراز داشته‌اید بچشم میدیدم.

تقدیر الهی و میراث ملی شما مردم خوزستان از عرب زبان و فارس زبان و کارکنان شرکت نفت از زن و مرد چنین بوده است که در لحظات حساس نقش اساسی در سرنوشت کشور داشته باشید:

تا قبل از سال ۱۳۲۹ شرکت بیگانه دانای توانائی با تأسیس و بهره‌برداری بزرگترین دستگاه صنعتی کشور و بزرگترین پالایشگاه جهان را بدوش شما گذارده بود. در ملی شدن نفت و خلع ید خاک و خانه شما صحنه اصلی نبرد و پیروزی و پذیرائی از مدیران اعزامی گردید. در انقلاب اخیر ضربه قاطع نهائی را شما زدید و با قطع صدور نفت حریف زورمند حيله گر را بزانو درآوردید. و حالا بعد از پیروزی انقلاب در وظائف احیای اقتصاد کشور و رساندن ملت به نظام مستقر فروزان جمهوری اسلامی که خونها برای آن ریخته شده است وحدت و هوشیاری و همکاری شما و قبول محرومیتها ضرورت دارد. خداوند شما را در رساندن این بار امانت بسر منزل مقصود و همه ما را در آنچه رضای او و خیر بندگان او است موفق بدارد.

پیام برای سوم شعبان

۵۸/۴/۷

فرزندان، برادران و خواهران عزیزم سلام بر شما

سوم شعبان، ولادت ثمره درخشان پیوند نبوت و ولایت، حسین بن علی علیه السلام را بشما جوانان باایمان کمیته‌ها و پاسداران فداکار انقلاب اسلامی ایران تبریک می‌گوییم.

ستاره‌ای درچین روز فرخنده از فجر صادق هدایت در آسمان تاریک جاهلیت سربرآورد و با پیشرفت زمان ازهر جهت سرمشق مسلمانان شد: شیرینی کودکی، فرمانبری فرزندی، رشادت جوانی، فضیلت و عبادت، خدمتگذارامت، سپرمظلومان، پیرو وفادار برادر، دشمن سرفراز ستمگران عهد شکن، روگردان از بیعت باسلطنت، پاسخگوی ملت برای حکومت، جنگجوی استوار در شرافت و حریت و بالاخره سپهسالار شهادت. جان همه ما بقربان او.

شما که امیدوارم پویندگان صادق راه حسین باشید موقعی پادرمیدان انقلاب ایران گذاشتید و دعوت نایب امام را لبیک اجابت گفتید که پیشینیان شما بااعلام کلمه حق در برابر سلطان جابر زیر پرچم افضل‌الجهاد رفتند و با دست خالی با استقبال گلوله‌های خصم شتافتند. ببهای مظلومیت اثبات حقانیت و قدرت برای انقلاب ایران کردند. پیروزی خونین را تحقق بخشیدند و به سالکان راه حق پیوستند.

شما بلافاصله برخاستید، سنگر ساختید، موضع و سلاح بدست گرفتید، نگذاشتید زحمات گذشتگان و خون شهیدان که انقلاب اسلامی را به اولین پیروزی رسانده بودند واژگون گردد. در منازل و مساجد و معابر گردهم آمدید. کمیته‌ها تشکیل دادید و از انقلاب و ملت پاسداری کردید.

برخلاف پیشینیان دست خالی نبودید. آنان که با خدا پیمان بسته بودند ایستادند، جنگیدند و شهید دادند. من المومنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله عليه فمنهم من قضی نحبه و منهم من ينتظرو ما بدلوا تبديلا.

امیدوارم وعده خدا که در آیه بعدی آمده است تحقق یابد. پاکبازانتان پاداش بزرگ برند و ناپاکان از میانتان رانده شوند: لیجزی الله الصادقین بصدقهم و یعذب المنافقین ان شاء او یتوب علیهم ان الله کان غفوراً رحیماً.

انقلاب اسلامی ماوملت و دولت ایران برای حفظ آنچه بدست آورده و نیل به آنچه باید بدست آورد احتیاج فراوان به خدمت و همت و فداکاریهای شما دارد.

کشتی نوساخته جمهوری اسلامی در این دریای طوفانی نمیتواند بی بادبان، بی سکان، و بی ناخدا در غفلت و دعوا و هوی، خود را به سواحل بعید و بلند سعادت و عافیت برساند. بیش از هر زمان نیازمند صبر و فضل و فداکاری از یکطرف و وفاداری بارهبر آزموده امام خمینی، از طرف دیگر و همبستگی صمیمانه بادستگاه اجرایی منتخب او یعنی دولت میباشد. باید چون کوهی استوار در صف واحد پیش برویم.

الان موقع خودسری و نزاع نیست. سست خواهید شد و نیرو و آبرویتان به باد خواهد رفت. باید بردبار و پایدار و امیدوار بود که خدایار صبر پیشگان است.

اطیعوا الله و رسوله ولا تنازعوا فتشلقوا و تذهب ریحکم و اصبروا ان الله مع الصابرين.

از درگاه پروردگار عزیز رحیم مسئلت دارم که به برکت این میلاد خجسته و با پیروی از مکتب فروزانش شما مردان و زنان برومند و همه خدمتگذاران و هموطنان را به آنچه رضای او و آرزوی مردم ایران و جهان است برساند.